

20.8.2024

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Kirjaamo
Tikkamäentie 16
80210 JOENSUU

Lausunnon asianumero 4631/00.01.02.01/2024

Räikkylän kunnan lausunto Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategiasta

Kunnanhallitus päättää antaa Räikkylän kunnan puolesta asiasta seuraavanlaisen lausunnon:

Kunnan näkemyksen mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon osalta keskeistä on vahvistaa perustason palvelujen saavutettavuutta, saatavuutta ja vaikuttavuutta, mikä on ollut sote-uudistuksen yksi keskeisimmistä tavoitteista. Tästä tavoitteesta on pidettävä tiukasti kiinni.

Kunta pitää oikeana ja tarkoituksenmukaisimpana sitä, että jokaisessa Pohjois-Karjalan kunnassa on jatkossakin joko sote-asema tai sote-keskus, koska kattavat, toimivat ja saavutettavissa olevat sosiaali- ja terveydenhuollon peruspalvelut ovat osa hyvinvointiyhteiskuntaa ja ovat myös eri kuntien paitsi hyvinvointi- niin myös elinvoimatekijöitä. Tämä korostuu Räikkylän kaltaisessa osasaaristokunnassa, jossa julkiset kulkuyhteydet ovat lähes olemattomat ja jossa on maakunnan pienituloisin ja sairastavuudeltaan lähes suurin väestö. Nämä olosuhdetekijät on otettava huomioon palvelustrategiasta päätettäessä.

Sote-asetat ja -keskukset tulee järjestää kiinteissä toimipaikoissa ja kuntien kanssa on sovittava näiden tilojen pitkäaikaisesta korjaus- ja korvausinvestointitarpeista yhdenmukaisin perustein laaditun kiinteistöstrategian mukaisesti.

Sote-asemalla tarjottavien palveluiden sisältö ei kuitenkaan avaudu palveluverkkosuunnitelmasta selkeästi. Sote-asemien vähimmäispalvelut ovat avattu yleisluontoisesti ja osa palveluista on kuvattu termeillä, joiden sisältö ei avaudu lukijalle. Tästä esimerkkinä mm. näytteenottopalvelut ja vierianalytiikka suppeasti. Epävarmuutta palveluiden saatavuuteen tuo myös kuvattujen palveluiden tarjonnan laajuuden suuri vaihteluväli.

Kunta painottaa, että palvelut tulee järjestää niin, että mm. lääkäri- ja hoita- ja vastaanotot ovat Rääkkylän sote- asemalla vähintään kolmena päivänä viikossa ja jos kunnan alueella väestön sairastavuus sitä edellyttää, niin yksi vastaanottopäiviä lisätään tarpeen mukaan. Lääkärivastaanoton tulee sisältää sekä kiireellisen että kiireettömän vastaanotto toiminnan.

Tutkimusten mukaan väestön hampaiden hyvä hoito on yksi merkittävimmistä tekijöistä muun muassa geriatrinen sairauksien vähentämiseksi ja ehkäisemiseksi. Sen vuoksi hammashuollon palvelut tulee turvata kaikissa kunnissa ja koko väestölle riittävässä laajuudessa. Kunta vastustaa jyrkästi hammashuollon liikkuvia klinikoita, koska ne eivät tule olemaan toimiva ratkaisu etenkin kylmässä paukkupakkasessa ja koska niiden käyttö ja pääomakustannukset tulevat olemaan jo toimivaa kiinteää toimipisteverkkoa kalliimpi ratkaisu.

Sote- asemalle työtehtävien hoitaminen ja henkilöstön saatavuus perustuu myös toimiviin tukipalveluihin. Kunnanhallitus näkee tärkeänä, että sote- asemilla on vähintään nykytasoiset olosuhteet henkilöstön työskentelyä varten, mikä tukee mm. parempaa henkilöstön saatavuutta, kun työntekemiseen sote- asemalle löytyy tarvittava välineistö mm. nykytasoiset laboratoriapalvelut.

Kunta katsoo, että noin 90 % maakunnan asukkaista tulisi olla 15 minuutin päässä lähimmästä sosiaali- ja terveydenhuollon toimipaikasta ja 100 % asukkaista enintään 30 minuutin matkan päässä kuten Pohjois-Savon hyvinvointialueella.

Kunta pitää myönteisenä asiana digitaalisten palveluiden lisäämistä ja niiden kehittämistä osana perinteistä vastaanottopalveluiden palveluverkkoa, mutta näiden palveluiden kehittämisessä on edettävä asiakas edellä ottaen huomioon ikääntyneet, aistirajoitteiset ja muuten toimintakyvyltään rajalliset ihmiset siten, että heikoimmassa asemassa olevien palvelut aina turvataan joko sote- asemalla tai -keskuksessa tai kotona tarjottuna lähipalveluna.

Sote- ministerityöryhmä on linjannut monikanavarahoituksen purkamisen tiekartassa, että nykyisten Kelan matkakorvausten rahoitusvastuu ja Kela- korvattavien matkojen järjestämisvastuu siirrettäisiin hyvinvointialueille vuosina 2025–2027. Ensihoidon matkojen rahoitus- ja järjestämisvastuu siirtyisi tiekartan mukaan hyvinvointialueille vuoden 2025 alusta lähtien. Toteutus ja tarvittavat lainsäädäntömuutokset ovat kuitenkin vielä avoimena. Kelan tilastotietojen mukaan sairausvakuutuksen korvaamia matkoja oli Pohjois- Karjalassa vuonna 2022 yhteensä 18,1 miljoonaa euroa (taksit 11,7 miljoonaa euroa, ambulanssit 4,5 miljoonaa euroa ja muut 1,9 miljoonaa euroa).

Jos muutos toteutuu, se kannustaisi asiakkaan lähellä tarjottavan hoidon vahvistamiseen. Kunta pitää tätä merkittävänä uudistuksena ja kannustaa

hyvinvointialuetta ja sen jäsenkuntia vaikuttamaan valtiovallan suuntaan siten, että uudistus toteutetaan mahdollisimman nopeasti.

Kunta arvostaa hyvinvointialueen pyrkimystä hyödyntää palvelujen tuotannossa ns. monituottajamallia, jossa hyvinvointialue arvioi palveluittain ja alueittain monituottajuuden hyödyntämisen ja jossa lähtökohtana on oman toiminnan todellisten kokonaiskustannusten tunteminen ja vertailu. Hyvinvointialue on luvannut tuoda kustannuslaskennan mahdollisimman reaaliaikaiset tiedot avoimesti ja helposti näkyville, jotta palvelujen järjestämisen tapoja voidaan vertailla arjessa. Rääkkylä on valmis kokeilukunnaksi, jossa terveydenhuollon peruspalvelut tuotettaisiin ns. kokonaisulkoistusta hyödyntäen, koska kunnalla on tästä jo aiemmat myönteiset kokemukset.

Palvelustrategialuonnoksen sivulla 59 oleva kumulatiivista säästöpotentiaalia osoittava taulukko ja sen laskentaperusteet on avattava julkisesti nähtäville ennen kuin aluehallitus esittää palvelustrategian hyväksymistä valtuustolle.

Rääkkylän kunnanhallitus 20.8.2024

Esko Rautiainen
kunnanjohtaja

Jakelu

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue